COVID-19 ALGILANAN R?SK ÖLÇE??

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *COVID-19 ALGILANAN R?SK ÖLÇE??*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19364

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

COVID-19 Alg?lanan Risk Ölçe?i, tüketicilerin küresel **COVID-19** pandemisine yönelik sahip olduklar? risk alg?s?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, özellikle tüketicilerin alg?lad?klar? riskin, stoklama davran??? üzerindeki etkisini **Planl? Davran?? Teorisi** çerçevesinde de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r. Ölçek, hem bili?sel hem de duygusal risk alg?s? boyutlar?n? kapsayarak, alg?lanan tehdidin kapsaml? bir de?erlendirmesini sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

COVID-19, Alg?lanan Risk, Tüketici Davran???, Stoklama Davran???, Psikometri, Bili?sel Risk Alg?s?.

Yazarlar

Ali?an Baltac?

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin COVID-19 pandemisi s?ras?nda kar??la?t?klar? durumlar kar??s?nda geli?tirdikleri **alg?lanan risk** düzeylerini belirlemektir. Bu ölçüm, özellikle risk alg?s?n?n, tüketicilerin panik al?mlar? ve stoklama gibi davran??sal tepkileri üzerindeki yorday?c? gücünü incelemek için kullan?lm??t?r.

Ölçek, sosyal psikoloji ve tüketici davran??lar? alanlar?nda, kriz dönemlerinde risk alg?s?n?n davran??sal sonuçlar?n? anlamland?rmak için önemli bir araç sa?lamaktad?r.

Yap?

COVID-19 Alg?lanan Risk Ölçe?i, alg?lanan riski iki temel boyutta ele almaktad?r. Bu iki boyut, riskin hem rasyonel de?erlendirmesini hem de duygusal tepkisel yönünü kapsamaktad?r:

Bili?sel Risk Alg?s?: Bireyin tehdidin olas?l???n?, ciddiyetini ve ki?isel savunmas?zl???n? rasyonel olarak de?erlendirmesi.
Duyusal Risk Alg?s?: Bireyin tehdide kar?? hissetti?i korku, endi?e ve kayg? gibi duygusal tepkileri.

Ölçek toplamda 8 maddeden olu?makta olup, her bir boyutta 4 madde yer almaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, COVID-19 ile ilgili risk alg?s?na dair toplam varyans?n %73,382'sini

ARABPSYCHOLOGY.COM

aç?klayabildi?ini göstermi?tir. Bu yüksek aç?klama oran?, ölçe?in ilgili yap?y? ölçmede güçlü bir kapasiteye sahip oldu?unu i?aret etmektedir.

Yap?lan analizler neticesinde ölçe?in **yap? geçerlili?ine** sahip oldu?u tespit edilmi?tir. Bu durum, ölçek maddelerinin, teorik olarak ölçülmesi hedeflenen Bili?sel ve Duyusal Risk Alg?s? boyutlar?na uygun bir ?ekilde yüklendi?ini kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik düzeyi, iç tutarl?l?k katsay?s? olan **Cronbach's Alpha** de?eri ile belirlenmi?tir. Ölçe?in güvenilirlik katsay?s? 0,911 olarak bulunmu?tur.

0,911 de?eri, ölçe?in akademik standartlara göre oldukça yüksek ve kabul edilebilir bir güvenilirlik düzeyine sahip oldu?unu göstermekte olup, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü teyit etmektedir.

Faktör Analizi

COVID-19 Alg?lanan Risk Ölçe?i, ke?fedici veya do?rulay?c? faktör analizleri sonucunda iki faktörlü bir yap? sergilemektedir. Bu faktörler, ölçe?in teorik çerçevesini olu?turan Bili?sel Risk Alg?s? ve Duyusal Risk Alg?s? boyutlar?d?r.

Her bir faktör (boyut) 4 madde içermektedir. Bu faktör yap?s?, ölçe?in hem rasyonel de?erlendirme hem de duygusal tepki mekanizmalar?n? ba??ms?z ancak ili?kili yap?lar olarak ölçtü?ünü do?rulamaktad?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Yeni bir ölçek geli?tirme çal??mas?d?r.)

Format: 8 maddeden olu?an, iki boyutlu bir ölçektir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Tüketiciler (Pandemi dönemindeki tüketici davran??lar?n? inceleyen ara?t?rmalarda kullan?lm??t?r.)

Ya? Grubu: Belirtilmemi? (Genel yeti?kin popülasyonu varsay?l?r.)

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, tüketicilerin stoklama davran??lar?n? hedefledi?i için, genel halktan veya al??veri? yapan bireylerden veri toplanm??t?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li **Likert** tipi derecelendirme kullanmaktad?r. Derecelendirme sistemi

ARABPSYCHOLOGY.COM

?öyledir: (1= Kesinlikle Kat?lm?yorum - 5= Kesinlikle Kat?l?yorum).

Anahtar Kelimeler

COVID-19, Alg?lanan Risk, Tüketici Davran???, Stoklama Davran???, Psikometri, Planl? Davran?? Teorisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

?leti?im E-posta Adresi: armada.alisan@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Mevcut De?il

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Ali?an Baltac? taraf?ndan 2021 y?l?nda yay?mlanan akademik bir çal??ma kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m?na ili?kin izin ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?l?: 2021

Kaynaklar

Ölçe?in geli?tirilmesi ve geçerlik/güvenirlik analizleri a?a??daki akademik çal??mada detayland?r?lm??t?r:

Baltac?, A. (2021). The effect of consumers' perceived risk from the COVID-19 pandemic on their stockpiling behaviour: An evaluation from the framework of planned behaviour theory. *Business & Management Studies: An International Journal, 9*(4), 1485-1503. https://doi.org/10.15295/bmij.v9i4.1934.

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: bmij.org

Ölçek formlar?na ait PDF dosyalar? a?a??daki ba?lant?lardan indirilebilir:

covid-19-algilanan-risk-olcegi-toad.pdf
covid-19-algilanan-risk-olcegi-toad.pdf
covid-19-algilanan-risk-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

COVID-19 Alg?lanan Risk Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynak içeri?inde ölçek maddelerinin metinleri aç?kça belirtilmemi?tir; yaln?zca ölçe?in yap?s? ve madde say?s? (her boyutta 4 madde) hakk?nda bilgi verilmi?tir. Maddelerin tam metinleri için kaynak makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Boyut 1: Bili?sel Risk Alg?s? (4 madde)
Boyut 2: Duyusal Risk Alg?s? (4 madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM